

Literatur og Kritik.

Hanserecesse (Recesse und andere Akten der Hånssetage 1256—1430, durch die historische Commission bei der Kön. [Bairischen] Academie der Wissenschaften). Leipzig. Duncker & Humblot. II. 1872 (til 1387) og III. 1875 (til 1390 og Supplementer til de foregaaende Dele).

Siden første Del af det ovennævnte Værk anmeldtes i dette Tidsskrift (4 R. II. 949 f.) have to paafølgende Bind aflagt nyt Bevis paa den fremragende Dygtighed, hvormed Udgiveren, Dr. Koppmann, besørger denne sin Gjerning. En utrættelig Flid har her med en omfattende Lærdoms sikre Prøvelse fremlagt et Forraad af nye Oplysninger til Hanseforbundets Historie, der ogsaa i høi Grad kommer vort Fædreland til Gode. Og med saa meget større Taknemlighed modtage vi disse Meddelelser, som vore hjemlige Kilder for det omhandlede Tidspunkt flyde med en Sparsomhed, der staaer i den bedrøveligste Modsætning til den Interesse, hvormed Tanken dvæler ved Dronning Margrete og sysler med det Værk, det faldt i hendes Lod at udføre.

Var det nu end allerede lykkedes ved flittig Benyttelse af fremmede Efterretninger og Sammenstilling af de spredte Antydninger at danne sig en nogenlunde klar Forestilling om Tidens lovløse Forhold og om den store Personlighed, hvem det blev givet at skabe Orden i dette Chaos, overraskes vi dog ved mangehaande nye Meddelelser, der fremtræde for os med den Anskuelighed, som Samtidens Beretning om sin egen Færd alene kan give. I stedse talrigere Skare samle sig Søroverne ved Fyen, Jylland og Skaane i Løbet af Aaret 1377,

og om Efteraaret lyder Klagen over den mægtige Skade, de have voldet: Mænd ere fangne, Skibe tagne og Byttet ført bort til Ny Lindholm (?) ved Fyen, hvor Røverne nu ligge, vel 400 i Tallet¹⁾. At Pungenød kan trykke ogsaa Fyrsterne, er vel ikke noget for denne Tid Eiendommeligt, men det gjør dog et eget Indtryk at see Kong Hakon VI 1372 have pantsat Krone, sit gyldne Belte og Moderens efterladte Smykke i Stralsund²⁾. Og at det er to danske Riddersmænd, Tue Galen og Anders Jepsen Lunge, der optræde som Mellemmænd ved denne Forretning, antyder den nære Forbindelse, Dronning Margrete allerede i Faderens Levetid vedligeholdt med Hjemmets Stormænd. Og med hvilken varselsfuld Sikkerhed see vi dernæst ikke hende selv optræde i sin første Forhandling med Hansestæderne, da Henning Podebusk og Anders Jepsen Lunge paa hendes Vegne overbringe Forslag til Fred mellem hendes Mand og Hanseforbundet. Der er jo rigtignok dem blandt Stæderne, der finde en slig Optræden noget besynderlig og en slig Gjerning vel høi for en Kvinde³⁾; men de kjendte hende jo heller ikke endnu, som de snart skulde lære at gjøre.

I hvor høi en Grad man nu end paaskjønner disse og lignende Bemærkninger, føler man dog først ret, hvor meget man skylder det her anmeldte Skrift, naar man deri finder Oplysninger, der omforme eller kuldkaste de hidtil gjældende Meninger, idet der bringes Forklaring over Punkter, som ellers henlaae i haabløst Virvar. Et saadant var hidtil Thronskiftet efter Valdemar Atterdags Død med de dertil knyttede Stridigheder, hvor Forhandlinger tilsyneladende uden Maal, Taageskikkelser i tvetydig Belysning, tomme Trusler og intetsigende Løfter syntes at danne en saa indfiltret MeningsløsLed, at den trodsede ethvert Forsøg paa at udrede en fremskridende Udvikling og de enkelte Personligheders virkelige Forhold til

¹⁾ Hanserecesse II, 158, III, 81, 86. Sml. Voigts Preuss. Geschichte V, 313¹.

²⁾ Hanserecesse III, 47.

³⁾ Brev af 1376 ³/₂, Hanserecesse III, 69.

Sagen. Nu derimod formaae vi med saa nogenlunde tydelig Klarhed at skjelne de ledende Kræfter og deres Opgaver; men de nye Oplysninger ere af saa indgribende Betydning, at vi alene af Hensyn til Pladsen hellere maae give en kort Oversigt over dette Kongeskiftes ydre Historie end opføre det Nyfundne som Rettelser og Tillæg til det hidtil Antagne og Kjendte.

Med bange Anelser imødesaae Drost Henning Podebusk og Bisperne af Lund og Roskilde den kommende Tid, da de ved Kong Valdemars Dødsleie samtalede med de Hanscatiske Sendebud¹⁾. Og underligt vilde det have været, om ikke Frygt og ængstelige Tanker havde grebet de Omstaaende ved Skilsmissen fra det mægtige Snille, hvis Kraft alene havde fuldført det Gjenreisningsværk, der nu tilsyneladende var fuldbragt. Kun han alene syntes at være istand til at holde sin skrøbelige Bygning sammen, og nu laa han der beredende sig paa den Dom, som maaskee kunde stemple hans Livsgjerning som en Vildfarelse, hvis sande Frugt allerede viste sig i de Forbandelser, der knyttedes til hans Navn. Lunkne Venner og bitre Fjender, ynkelig Vanmagt og ansvarsfulde Opgaver var Arven, der efterlodes, og hvor var den Arvtager, der mægtede at løfte Byrden?

Vel var det Danske Rige uomtvistelig et Valgrige, hvor kun Folkets Stemme bortgav Kronen, men saa langt tilbage i Tiderne, man kunde gaae, havde den gamle Kongeslægt dog bestandig klædt Thronen. Hos Ætten selv dannede der sig derfor ganske naturlig Forestillingen om en Arveret, og Valdemar Atterdag havde endog i sin hjemløse Ungdomstid tiltaget sig Titel og Rettigheder som Dansk Konge²⁾. Tiden viste, at han havde havt Ret i at ansee sig selv for den Mand, der just egenlig var født til Konge i Danmark; men først Folkets Hylding gjorde ham med Rette dertil. Om dette imidlertid er gaaet op for ham selv, turde maaskee være tvivlsomt, da han S. Eusebii Dag 1371 udtrykkeligt erkjendte

¹⁾ Hanserecesse II, 117—18.

²⁾ Heinze: Gesch. Wald. III, S. 36⁴⁵, Suhm XII, 404—6.

den unge Albrecht af Meklenborg, sin afdøde ældste Datters eneste Søn, for sin Thronarving. Han handlede herved i fuld Overensstemmelse med de Begreber om Arvegang, der i det Hele vare gjældende i det øvrige Europa; men da selve Aktstykkets Ordlyd desværre ikke kjendes, lader det sig ikke med Bestemthed afgjøre, om han har indsat det efter Dansk Ret nødvendige Forbehold af Rigsraadernes og Folkets Samtykke¹⁾.

Foruden dette Kongsemne omtales i denne Overenskomst som berettiget til en Affindelse Kong Valdemars eneste efterlevende Barn, Margrete, og hendes Søn Oluf. Som Kvinde og Dronning i et fremmed Rige kunde hun imidlertid vanskeligere komme paa Tale ved Kongevalget, og Oluf var kun 5 Aar gammel og kunde altsaa næppe tage Kampen op med den dog noget ældre Fætter, hvem baade Fødselens og Traktaternes Ret maatte synes at give Fortrinet.

Endnu kunde der, hvis Danmark virkelig havde været et Arverige, maaskee blive Tale om en indfødt Riddersmand, Barnum Eriksen til Aagesholm, det sidste mandlige Skud af den gamle Kongestamme, en Sønnesøns Sønnesøn af Valdemar Seiers Søn Knud²⁾. Men ligesom denne Mand træder meget lidet frem i Datidens offentlige Handlinger, indtil han med sin Hustru og betydeligt Gods (1399) gav sig ind i Antvorskov Kloster³⁾, saaledes forekommer hans Navn heller ikke i hvad der er overleveret os om Valgets Historie. Kun hos Hvitfeldt er der Tale om en Herredag i Odense strax efter Kong Valdemars Død, hvor en Del af de Forsamlede skal have foreslaaet Valget af en Indfødt til Konge; men Efterretningen synes saa vanskeligt at kunne passes ind i Tidsfølgen, at vi nødes til foreløbig at lade den henstaae som meget tvivlsom.

¹⁾ Aktstykket (sml. Styffes Bidrag I, lxi og lxxij—ij) kjendes kun af et Udtog ved en tidligere Arkivar i Schwerin, Chemnitz (Westphalen: Monum. ined. II, 1687—88, Gerdes: Sammlung . . . die Mecklenburgische Landesrechte etc. erläuternd 610—11, Rudloff: Mecklenburg. Gesch. II, 483—84).

²⁾ Geheimearkivets Aarsberetninger II, Registeret.

³⁾ Ældste Arkivregistraturer IV, 103—4. Det er Lieutenant Plesner, Registratur i Geh. Arkivet, hvem dette Citat skyldes

Selve Valgkampen aabnedes fra Meklenborgsk Side faae Dage efter Valdemars Død med en Opfordring fra Keiser Carl IV til de Danske Stænder om at vælge den unge Hertug Albrecht¹⁾. Til en slig Indgriben maatte Keiseren føle sig saa meget mere tilskyndet, som han og hans Sønner tildels gjentagne Gange havde lovet det Meklenborgske Fyrstehus deres Bistand i denne Sag²⁾; men disse Keiserlige Skrivelser alene var visselig for let et Skyts at føre i Marken og have neppe nogensinde havt større Betydning end den, de endnu bevare, nemlig som historiske Kuriositeter. Langt farligere tegnede derimod Forbundet mellem Meklenborg og Holsten³⁾, og Danmark har til de seneste Tider følt Sviden deraf; men Hertug Albrecht bragte det ingen Fordel og formodenlig heller ingen ligefrem Skade, da et slikt hemmeligt Forbund vanskelig kan tænkes at have kunnet fremkalde nogen ugunstigere Stemning mod Hertugen her i Landet, end hans samtidige Antagelse af det Danske Kongenavn maatte vække.

Ligesom altsaa Meklenborgerne væsentligst vare henviste til deres egne Kræfter og den Dygtighed, hvormed Forholdene kunde benyttes, saaledes ogsaa Modstanderen. Men medens denne var hin Dronning Margrete, hvis høie Tanker og store Gjerninger endnu staae som fjerne Maal for Folkenes Drømme, havde den unge Albrecht til Støtte for sig kun sin Bedstefader, den gamle Hertug Albrecht, der — i sin Tid en ualmindelig Dygtighed — nu var bøiet af Aarene og stundede mod den Grav, der 3 Aar senere skulde modtage ham.

Ogsaa Margrete træffe vi hurtig rede til at træde i Skranken. Kun faae Uger efter Faderens Død viser hun sig i Kalundborg beredt til at optage Arven efter ham, idet hun paa lignende Maade som han i hans Ungdomsdage kalder sig Dronning af Danmark⁴⁾. Hun synes saaledes at gjøre Fordringer gjældende for sin egen Person; men hendes Tid var

---

¹⁾ Suhm XIV, 3, 7.

²⁾ Styffe I, Ixij, Anmærkningerne, 148—49, Hanserecesse II, 120.

³⁾ Suhm XIV, 8—9, Schl.-Holst.-Lauenb. Urkundenbuch II, 315—21.

⁴⁾ D. Mag. IV, 291.

endnu ikke kommen, og den Danske Dronninge-Titel forsvinder umærkelig, medens hun ved milde Gaver og naadig Retfærdighed stræber at rense Faderens Minde og vinde Stemningen for hans Efterladte.

Men medens vi paa dette Omraade ikke mærke til nogen Kappelstrid mellem hende og Medbeileren, optræde begge Parter utvivlsomt som saadanne i Forholdet til Hansestæderne. Ved Freden i Stralsund 1370 var der bleven indrømmet dem saadanne Rettigheder, at man ikke kunde undlade at høre sig for hos dem, inden Valget fuldbyrdedes. Og vel var denne Fredstraktat endnu ikke fuldgyldig udfærdiget, men den var i den Grad omgjærdet med Sikkerheder, at den maatte regnes for fuldt bindende. Baade det Norske Kongepar, den Meklenborgske Hertug og det Danske Rigsraad henvende sig derfor ogsaa strax til Hanseforbundet, hvis Venskab man vurderede ligesaa høit, som man frygtede dets Fjendskab; men Stæderne føle sig kjendelig trykkede af den eiendommelige Stilling, og opsætte en afgjørende Udtalelse fra den ene Hansedag til den anden, dog med en tydelig stigende Tilboielighed til at slutte sig til den Dansk-Norske Paavirkning. Da overhuggedes Knuden ved det Valg, hvorved det danske Folk i Slagelse den 3die Mai 1376 løftede Oluf op i den ledige Kongestol.

At der forud for dette er gaaet livlige Forhandlinger mellem Landskaberne indbyrdes, skjønnes af to Breve fra Marts Maaned, hvori de Skaanske Stormænd og Høvedsmanden paa Tranekjær erklære at ville slutte sig til Jyderne i Valget af Oluf¹⁾, og hidtil kjende vi kun én Stormand, som stillede sig til Raadighed for Meklenborgerne, nemlig Henneke Lembek²⁾. At det netop er en Sønderjydske Adelsmand, dette gjælder, finder sin naturlige Forklaring i, at Holstenerne benyttede den

¹⁾ Hvitfeldt, Fol., p. 556, Suhm XIV, 496.

²⁾ Rudloff: Mecklenburg. Gesch. II, 500. I denne Sammenhæng kan ogsaa mærkes Pantsættelsen, Suhm XIV, 10, Overladelsen til Gødeke Bülow af Tue Nielsens Eiendomme i Fyen (dat. 1376 ²⁵/₈). Underretning herom skyldes en velvillig Meddelelse af Bibliothekar Styffe i Upsala) og de 3 Pantsættelser af 1378 ²/₄, Styffes Bidrag I, 173—76.

kongeløse Tid til fra Gottorp at trænge frem imod Nord og ved Bestikkelser, som det hedder sig, bemægtige sig de vigtige Slotte¹⁾, ved hvilken Leilighed Henning Meinerstorps Navn træder i Forgrunden sig selv til liden Ære. Idet derfor Bispen af Roskilde og Anders Jepsen Lunge overbringe til Hansedagen Budskab om det skete Kongevalg, forene de dermed Beklagelser over, at Stædernes Langsomhed havde forhalet Valget og derved tilføiet Danmark ubødelig Skade i Tabet af mange Slotte²⁾. Da der imidlertid samtidig tilbødes Bekræftelse af Privilegierne, Skaanes Pantsættelse o. s. v., blev Tilbudet om yderligere Forhandlinger villig modtaget og førte i Løbet af August til fuldstændig Udsoning med Norge og til Gjenoprettelse af det gamle Forhold til Danmark, der dog ved samme Leilighed fik Varberg tilbage og Bestemmelsen om Hanseforbundets Deltagelse i Kongevalget udslettet.

Et vægtigt Vaaben var derved draget bort fra Hertug Albrechts Rækkeevne, der nu mindre end nogensinde havde Udsigt til at trodse sine Fordringer igjennem. Som en klog Mand gjaldt det da for ham om at bringe det mest Mulige ud af Forholdene, og han kunde her støtte sig til den førømtalte Forsikring af 1371 fra Kong Valdemar om den unge Albrechts Thronfølgerret. Med en stor Skibsudrustning³⁾ begav han sig hen paa Eftersommeren⁴⁾ over Havet og indgik 1376 $21/9$ i Kjøbenhavn et Forlig med de derværende Magthavere⁵⁾, hvor Rollerne ombyttes fra Overenskomsten af 1371. Idet han nemlig udtrykkelig anerkjender det danske Folks Valgret, forbeholdes der nu hans Sønesøn ligesom forhen Oluf en Affindelse, hvis nærmere Bestemmelse nu som da henstilledes til Markgrev Frederik af Meissens og eventuelt til andre udenlandske Fyrsters Voldgift. Bisperne af Roskilde og Odense og

¹⁾ Script. r. Dan. VII, 268, 400, 404, 406, 411. pp.

²⁾ Hanserecesse III, 70—71, II, 127—28.

³⁾ Detmar herausgeg. von Grautoff I, 304. At der her skulde være Tale om et Krigstog, behøver ikke at ligge i Ordene.

⁴⁾ Brevet Nr. 1204 i Svenska riksarkivets pergamentsbref I, 373 synes hellere at maatte henføres til $14/9$ end til $2/5$.

⁵⁾ Suhm XIV, 500—3.

de tilstedeværende fornemme adelige Herrer gik i Borgen for en tro Opfyldelse af den Kjendelse, der saaledes maatte blive fældet¹⁾.

Saa meget mindre Betænkkelighed kunde der være for de Danske Stormænd ved at binde sig paa den angivne Maade, som yngre Sønner af Kongehuset, med hvilke den unge Hertug Albrecht passende kunde betragtes som ligestillet, bestandig vare blevne aflagte med betydelige Len. Skjøndt vi altsaa rigtignok ikke i den følgende Tid mærke noget til den vedtagne Voldgift, men Margrete tvertimod styrkede sig ved fremdeles at slutte Forbund med Nordtydske Fyrster, der stode i mer eller mindre uvenligt Forhold til det Meklenborgske Hus²⁾, var den fredelige Forhandling dog ingenlunde opgivet. En Protest fra Meklenborgsk Side mod traktatstridige Skridt af det Norske Kongepar fra Begyndelsen af det nye Aar³⁾ antyder vel det spændte Forhold, der ogsaa giver sig tilkjende ved, at Hansedagen forskaaner Rostock og Wismar for Deltagelse i at stille Mandskab til Sørøveres Udryddelse, hvis disse Byers Herrer, Hertugerne af Mecklenborg, ikke kom til Forlig med Danmark⁴⁾; men ved Midsommerstid (Juli 1377) samlede dog de Vedkommende ved Danehoffet i Nyborg. En Beretning fra den tilstedeværende Lybske Raadsnotar⁵⁾ sætter os ind i de Forhandlinger, der ved denne Leilighed førtes. Den gamle Hertug Albrecht laa med sine Skibe ved Omø og de Danske Rigsraader en halv Milsvei derfra ved Agersø. Fra Dansk Side⁶⁾

¹⁾ To saadanne Forpligtelser af 1376 ²/₃ findes eller fandtes i Arkivet i Schwerin (efter velvillig Meddelelse af Hr. Bibliothekar Styffe).

²⁾ Forbund med Hertuger af Pommern Okt. 1376, Hvitfeldt I, 560, og med Erik af Sachsen-Lauenburg Nov. 1376, Suhm XIV, 503—5.

³⁾ Rudloff II, 502.

⁴⁾ Hanserecesse II, 160.

⁵⁾ Hanserecesse III, 82—83.

⁶⁾ Vor Hjemmelsmand siger, at Forslaget fremkom fra nogle af Rigsraaderne, der formentlig saae mere paa egen Fordel end paa Rigens Bedste; men selve Forslagene fremgaae saa naturlig af de øieblikkelige Forhold og Datidens Opfattelser, at der ikke synes at foreligge nogen Grund til at istemme en Udlændings Dom i Forhold, som ikke kunde være ham klare.

fremstattes det Forslag at overlade til den unge Hertug Albrecht Langeland, Laaland, Falster og Møen som Dansk Kronen, der hjemfaldt ved Besidderens barnløse Død, og for hvilket han skulde aflægge undersaatlig Ed til Kongen af Danmark, hvis Rigsraader, men ikke Besidderens Frænder, skulde have Bestyrelsen, indtil Albrecht selv naaede Myndigheds Alderen. I Betragtning af, at Kongesønnerne ellers havde maattet nøies med det Jydske Hertugdømme, Lolland, Halland, Estland eller et andet enkelt Len, synes dette Tilbud baade rimeligt og rigeligt. Men Hertugen kunde ikke bestemme sig og vilde først raadføre sig med Slægt og Venner, saa at Forhandlingen løb frugtesløs af. Forinden man endelig skiltes, forlangte han ny Forsikring af de Herrer, der vare gaaede i Borgen for det tidligere Forlig (af 1376 ²⁴/₉), og fik Mange af dem til at forene sig med ham om en Henvendelse til Keiseren. Af de ved denne Leilighed udfærdigede Forsikringer er et Par endnu bevarede¹⁾; og en anden Frugt af Forhandlingerne see vi ligeledes i en Stævning fra Keiseren til Slotshovedsmændene i Nørre- og Sønder Jylland og en anden til Lensmændene i Fyen og Lolland til at møde for den Keiserlige Domstol²⁾.

¹⁾ Det ene dateret Wismar 1377 ⁴/₈ fra Tue Galen og Anders Jepsen Lunge, Styffe I, 171—72, det andet dat. Arneborg 1377 ¹⁴/₈ fra Kurt Moltke, sml. s. Skrift lxi^e. Under Forhandlingen vedtoges, at den gamle Hertug skulde faae sig sin Sønesøn, den unge Albrecht, overleveret af Kurt Moltke, hvem det i Forliget af 1371 var bleven overdraget at varetage den unge Mands Sag overfor det Danske Rigsraad. Da Hr. Kurt dengang indtog en eie-dommelig selvstændig Stilling som Slotshovedsmand paa Varberg, hvilket Slot han skulde overlevere til Hansestæderne, hvis de fik Grund til at klage over Opfyldelse af Fredstraktaten i Stralsund, kunde han synes velskikket til at tage den unge Thronkandidat i sin Varetægt. Siden den Tid var imidlertid Varberg kommet i Dronning Margretes Værge, og Kurt Moltke var nu Dansk Lensmand paa Vordingborg, saa at hans Myndling nu nærmest kunde betragtes som en Slags Gidsel, hvis han virkelig har opholdt sig hos ham.

²⁾ Dat. 1377 ¹²/₉; de findes i Afskrift i Geheime-Arkivets Diplomatarium og ere en Gave af Bibliothekar Styffe.

Hermed var naturligvis kun Lidet vundet for Hertugen, der atter i Begyndelsen af det nye Aar beklagede sig over det Danske Rigsraad¹⁾, hvilket strax erklærede sig beredt til nye Forhandlinger. Disse fandt derefter Sted i Juli 1378 i Rostock²⁾, men bleve ligesaa frugtesløse som de tidligere. Denne Gang fremkom Hertugen tilsidst med Forlangende paa det halve Rige for sin Sønesøn og kunde følgelig ikke gaae ind paa det stillede Tilbud, skjøndt det siden forrige Aar var bleven forøget med det halve Fyen som Pantelen for 30000 Mark. Man enedes da blot om en Vaabenstilstand paa 14 Dages gjensidig Opsigelse.

Skjøndt Ængstelse for de truende krigerske Udsigter giver sig tydelig tilkjende i Hansestæderne, og skjøndt den gamle Hertug Albrecht styrkede sig ved Forbund med sin Navne i Brunsvig³⁾, mærkes der dog ingen krigerske Bevægelser fra nogen af Siderne. Forhandlingerne derimod synes man i Danmark at have ønsket gjenoptagne; men da den gamle Hertug Albrecht døde 1379 ^{18/2}⁴⁾, vægrede Sønnen Hertug Henrik, den unge Albrechts Fader, sig ved at reise over til det berammede Møde⁵⁾.

Saaledes afbrødes en Strid om den Danske Krone, der nu — takket være de af Dr. Koppmann fremdragne Oplysninger — foreligger nogenledes klart, saa begge de modstridende Parters Paastande antydes i deres fulde eller relative Berettigelse. Men er det saa, at det at faae Mening i det hidtil Meningsløse er en af Livets og Videnskabens bedste Glæder, da have ogsaa vi en hjertelig Tak at bringe for den fortjenstlige Udgave af Hanserecesserne.

¹⁾ Hanserecesse II, 163 f.

²⁾ Hanserecesse III, 96.

³⁾ Suhm XIV, 57; Hanserecesse III, 108. Den samtidige Ægtepagt for den unge Albrecht har et Forbehold med Hensyn til hans eventuelle Erhvervelse af Danmark (Rudloff II, 502 f.).

⁴⁾ Detmar I, 310.

⁵⁾ Hanserecesse II, 209.

Frederik Krarup.